

**CENTRUM EDUKACJI ARTYSTYCZNEJ
WARSZAWA**

**RAPORT
Z BADAŃ WYNIKÓW NAUCZANIA *KSZTAŁCENIA SŁUCHU*
W SZKOŁACH MUZYCZNYCH I STOPNIA W POLSCE**

Warszawa 2011

Spis treści:

1. Wstęp	str. 3
2. Organizacja badań	4
3. Narzędzie badawcze – test	5
4. Prezentacja wyników testu	7
5. Frekwencja uczniów	8
6. Wyniki testu	9

Załącznik:

Tabela w ujęciu regionalnym.

Wstęp.

W roku szkolnym 2010/2011 Centrum Edukacji Artystycznej przeprowadziło badania wyników nauczania przedmiotu *kształcenie słuchu* we wszystkich szkołach muzycznych I stopnia w Polsce oraz w wybranych szkołach niepublicznych z uprawnieniami publicznymi.

Wyniki szkół niepublicznych nie zostały w Raporcie przedstawione. Informujemy, że najlepsze zostały uzyskane w czasie badania w szkole niepublicznej I stopnia w Białej Podlaskiej.

Badaniami objęto całą populację absolwentów szkoły I stopnia – uczniów klasy VI cyklu 6-letniego i klasy IV cyklu 4-letniego.

Badania przeprowadzono Testem Umiejętności Muzycznych. Podobne badania oparte na tym samym teście przeprowadzono wcześniej w latach 2009 oraz 2007.

Organizacja badań

Przebadano wszystkie państwowe szkoły muzyczne w Polsce, wraz z filiami na poziomie klasy VI cyklu 6-letniego PSM I st. i OSM I stopnia oraz klasy IV cyklu 4-letniego co stanowi łączną liczbę **398** grup przebadanych.

Badaniami objęto **4268** uczniów, co stanowi **81,7 %** całej populacji liczącej w roku szkolnym 2010/2011 **5222** absolwentów szkół I stopnia. Badania zostały przeprowadzone przez zespół powołany przez wizytatora Centrum Edukacji Artystycznej – Janusza B. Lewandowskiego. W jego skład weszły następujące osoby:

1. Małgorzata Bednarek – wizytator CEA
2. Jolanta Chliszcz - wizytator CEA
3. Maria Juchniewicz – nauczyciel PSM I st. w Gdańsku-Oruni.
4. Krystyna Karcz – wizytator CEA
5. Anna Kask – wizytator CEA
6. Renata Lato – dyrektor PSM I stopnia w Krośnie Odrzańskim
7. dr Kinga Litowska – wicedyrektor ZSM w Toruniu
7. Ewa Nestorowicz – wicedyrektor PSM I i II st. w Żyrardowie
8. dr Małgorzata Ostrowska – wicedyrektor ZSM w Przemyślu
10. Julitta Pałys – wicedyrektor PSM I i II st. w Olsztynie
11. Lidia Skrzyniarz – wizytator CEA
11. Teresa Taradejna – dyrektor PSM I i II st. w Olsztynie
12. Elżbieta Terlega-Stachów – nauczyciel PSM I i II st. w Jeleniej Górze
14. Andrzej Walasik – wicedyrektor OSM I i II stopnia Lublinie
13. Ewelina Wilburg-Marzec – wicedyrektor PSM I i II st. w Zabrze
14. Joanna Witowska – nauczyciel PSM I i II ST. W Jeleniej Górze
15. Jerzy Zamuszko – dyrektor PSM I st. w Zgierzu.

Wszystkie testy zostały sprawdzone przez jedną osobę - Teresę Taradejna – aby wykluczyć możliwość różnej oceny realizacji zadań testowych.

Wyniki testowe zostały opracowane i zinterpretowane przez Janusza B. Lewandowskiego i Teresę Taradejna.

Narzędzie badawcze- test

TEST UMIEJĘTNOŚCI MUZYCZNYCH został opracowany przez Marię Juchniewicz – nauczyciela PSM I stopnia w Gdańsku-Oruni jako narzędzie sprawdzające rezultaty nauczania w zakresie kształcenia słuchu uczniów kończących szkołę muzyczną I stopnia w oparciu o aktywne spostrzeganie muzyki, połączone z jej rozumieniem wynikającym z doświadczeń muzycznych i posiadanej wiedzy teoretycznej. Jako narzędzie, które już po pierwszym etapie kształcenia określi indywidualne predyspozycje i umiejętności muzyczne istotne z perspektywy ewentualnej, dalszej edukacji muzycznej, takie jak: zdolność percepcji ruchu wysokościowego dźwięków, zdolność słuchowej analizy współbrzmień i akordów oraz ich następstw, umiejętność postrzegania i różnicowania struktur czasowych regulujących przebieg muzyczny oraz funkcjonowanie pamięci i wyobraźni muzycznej.

Treść testu koresponduje ściśle z *Treścią nauczania* i *Osiągnięciami uczniów* opisanymi w rozporządzeniu Ministra Kultury z 19 sierpnia 2002 roku w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz.U. z 2002 r. Nr 138, poz.1164 i z 2004 r. Nr 49, poz.473) oraz z najnowszymi tendencjami w zakresie metodyki kształcenia słuchu.

Reprezentuje również najnowsze tendencje w zakresie konstrukcji testów osiągnięć szkolnych.

TEST UMIEJĘTNOŚCI MUZYCZNYCH jest sprawdzianem percepcyjnym, w którym uwzględniono zarówno umiejętność rozpoznawania i zapisywania interwałów, akordów, gam, struktur rytmicznych oraz zapisywania dyktand, a także umiejętność świadomego słyszenia podstawowych struktur melodycznych, harmonicznnych i rytmicznych jako elementów dzieła muzycznego w kontekście brzmiącej, autentycznej muzyki. Składa się z dwudziestu dziewięciu zadań, które są rozwiązywane, zgodnie z instrukcją, w oparciu o krótkie fragmenty

zaczepnięte z literatury muzycznej.

W teście wydzielono pięć podtestów: I – *Interwały*, II – *Gamy. Tonacje*, III – *Melodyka*, IV – *Harmonia i poczucie tonalne*, V – *Metroritmika*. Wszystkie części testu są testami percepcyjnymi. Układ zadań w każdym z podtestów ewaluuje od sprawności w słuchowym spostrzeganiu zjawisk muzycznych poprzez sprawność w zakresie odczytywania i kojarzenia materiału dźwiękowego z jego zapisem do umiejętności zapisu słyszanego materiału muzycznego. Układ ten został wyznaczony poprzez ustalony porządek kategorii celów nauczania, od kategorii najniższych do najwyższych.

Bardziej szczegółowe opisanie testu znajdziemy w wydawnictwie CEA: Maria Juchniewicz, *Test umiejętności muzycznych. Podręcznik dla nauczyciela*. Do wydawnictwa załączona jest płyta CD.

TEST UMIEJĘTNOŚCI MUZYCZNYCH powstał pod kierunkiem prof. dr hab. Barbary Kamińskiej (Akademia Muzyczna im. F.Chopina w Warszawie) oraz dr Marii Ruszczyńskiej (Uniwersytet Warszawski).

Prezentacja wyników testu

Wyniki badań dla poszczególnych szkół prezentowane są w zbiorczej tabeli w podziale na regiony Polski.

Przyjęto zasadę prezentacji wyników cyfrą wyrażającą procent dobrze wykonanych poszczególnych zadań testowych oraz całego testu. Cyfra ta jest wynikiem przeliczenia systemu punktowego na procentowy w skali od **0-100%**. Wynik procentowy jest ustalony zarówno dla poszczególnych zadań w ramach poszczególnych szkół, oraz w podsumowaniu jako średnie arytmetyczne proste dla średnich ogólnopolskich w poszczególnych zadaniach i szkołach.

Dodatkowo na dole tabeli przedstawiono wynik procentowy dla poszczególnych zadań oraz ich zakresów merytorycznych /podtestów/.

Kolumny tabeli zawierają następujące dane:

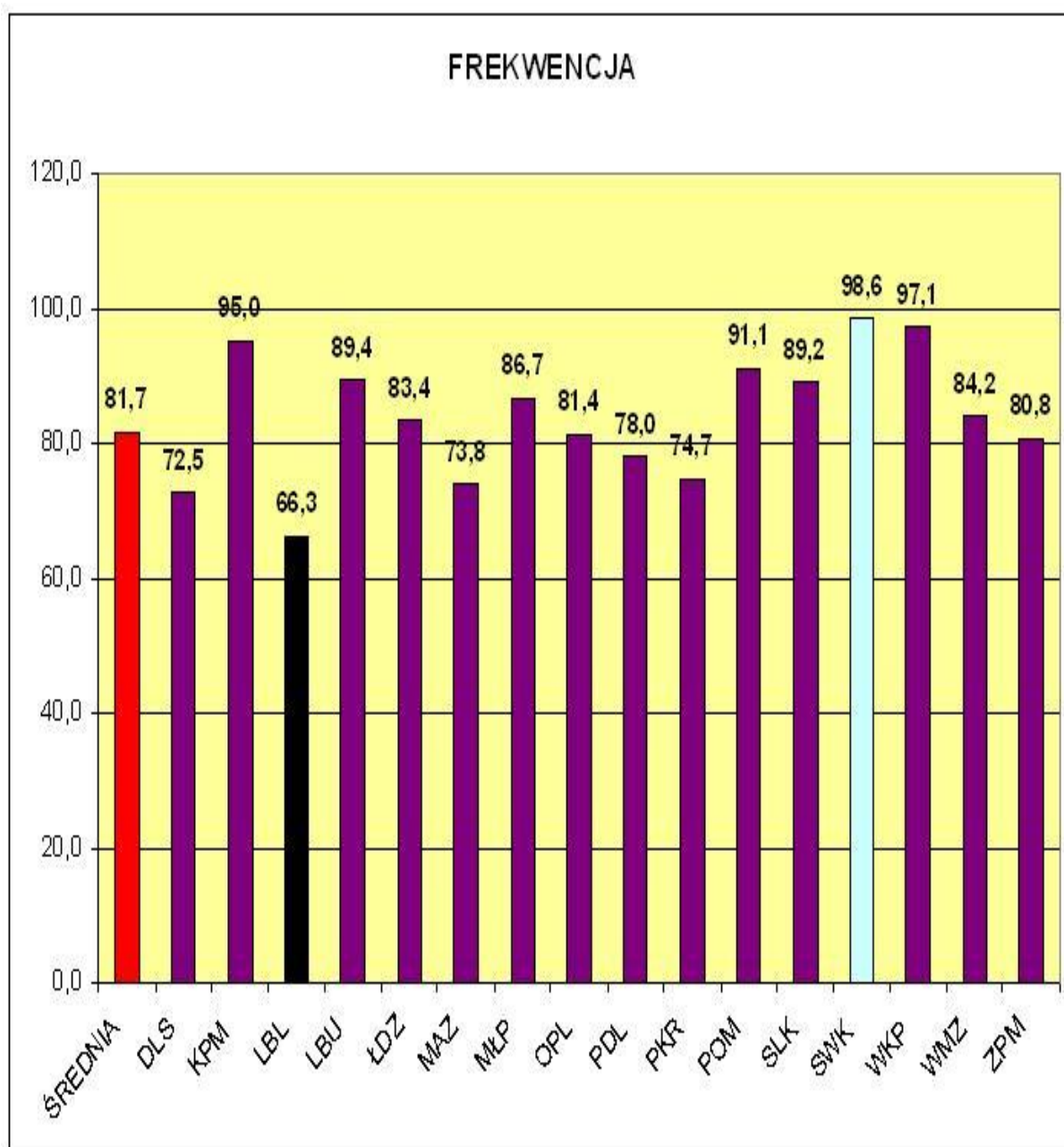
- liczba porządkowa
- nazwa szkoły /miejscowość/
- typ szkoły: 0- Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna, 1- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia, 1,2- Państwowa Szkoła muzyczna I i II stopnia
- region Polski
- określenie cyklu
- wynik uzyskany przez szkołę. */Cyfra, średnia arytmetyczna prosta, wskazuje poziom poprawnie zrealizowanych wszystkich zadań testowych wyrażony w procentach/.*
- liczba uczniów uczęszczająca do klas VI cyklu 6-letniego lub klasy IV cyklu 4-letniego w danej szkole
- liczba uczniów obecnych, biorących udział w teście w danej szkole
- wyrażona w procentach frekwencja uczniów podczas testu
- wyniki uzyskane w poszczególnych zadaniach testowych w kolejności od zadania 1 do 29. Cyfra wskazuje poziom poprawnej realizacji zadania wyrażony w procentach (od 0-100%)

W dole tabeli znajdują się liczby podsumowujące oraz średnie arytmetyczne /dla poszczególnych zadań oraz frekwencji/. Dodatkowo przedstawiono wynik /średnia arytmetyczna prosta/ dla poszczególnych zakresów zadań testowych /podtestów/.

Frekwencja uczniów

W badaniach tego roku szkolnego wzięło udział **4268** uczniów na ogólną liczbę **5222** absolwentów szkół co stanowi **81,7 %** populacji.

Najwyższą frekwencję uzyskano w regionie świętokrzyskim **/98,6%/,** najniższą w regionie lubelskim **/66,3%/,** najbliższą średniej w regionie opolskim **/81,4%/.**

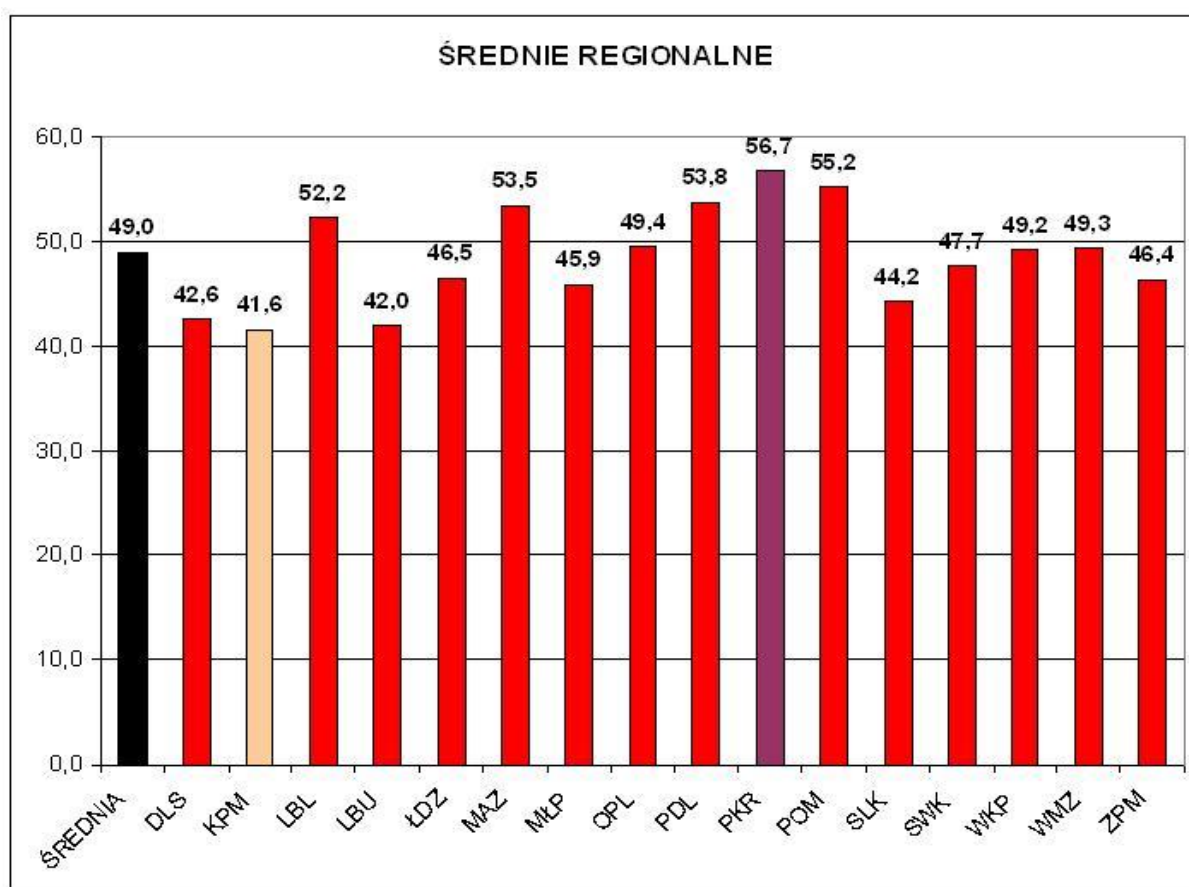

Wyniki testu

Średni poziom wykonania poszczególnych zadań testowych w Polsce wynosi **49,0 %**.

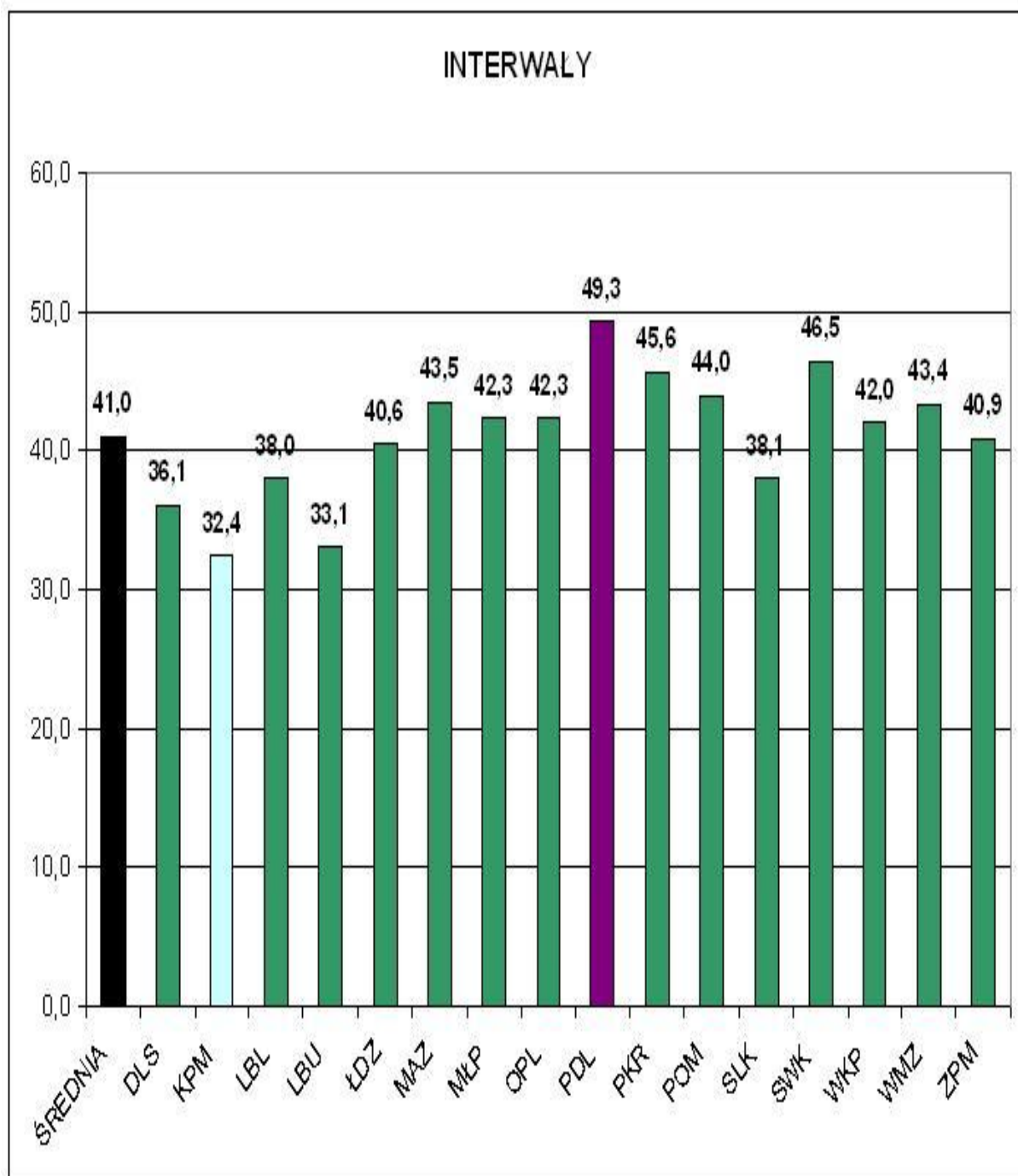
W tabeli oraz na poniższym wykresie pokazano średni poziom w poszczególnych regionach Polski.

Wynik najwyższy uzyskano w regionie podkarpackim /**56,7%**/, najniższy w regionie kujawsko-pomorskim /**41, %6**/.

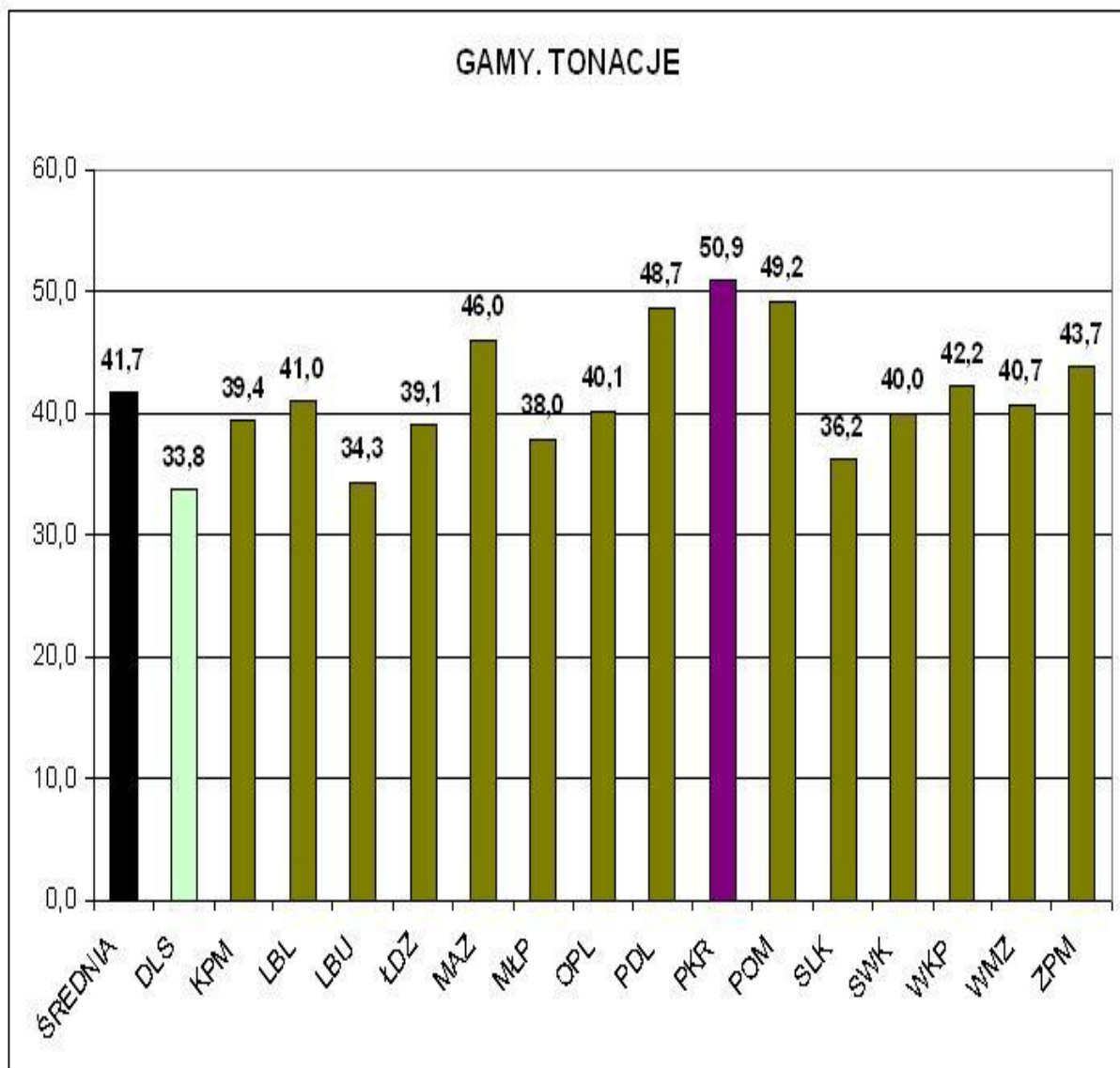
Pierwszą grupę zadań określaną jako *Interwały* zrealizowano na średnim poziomie – 41 %.

Najwyższy wynik uzyskano w regionie podlaskim /49,3 %/, najniższy w regionie kujawsko-pomorskim /32,4 %/.

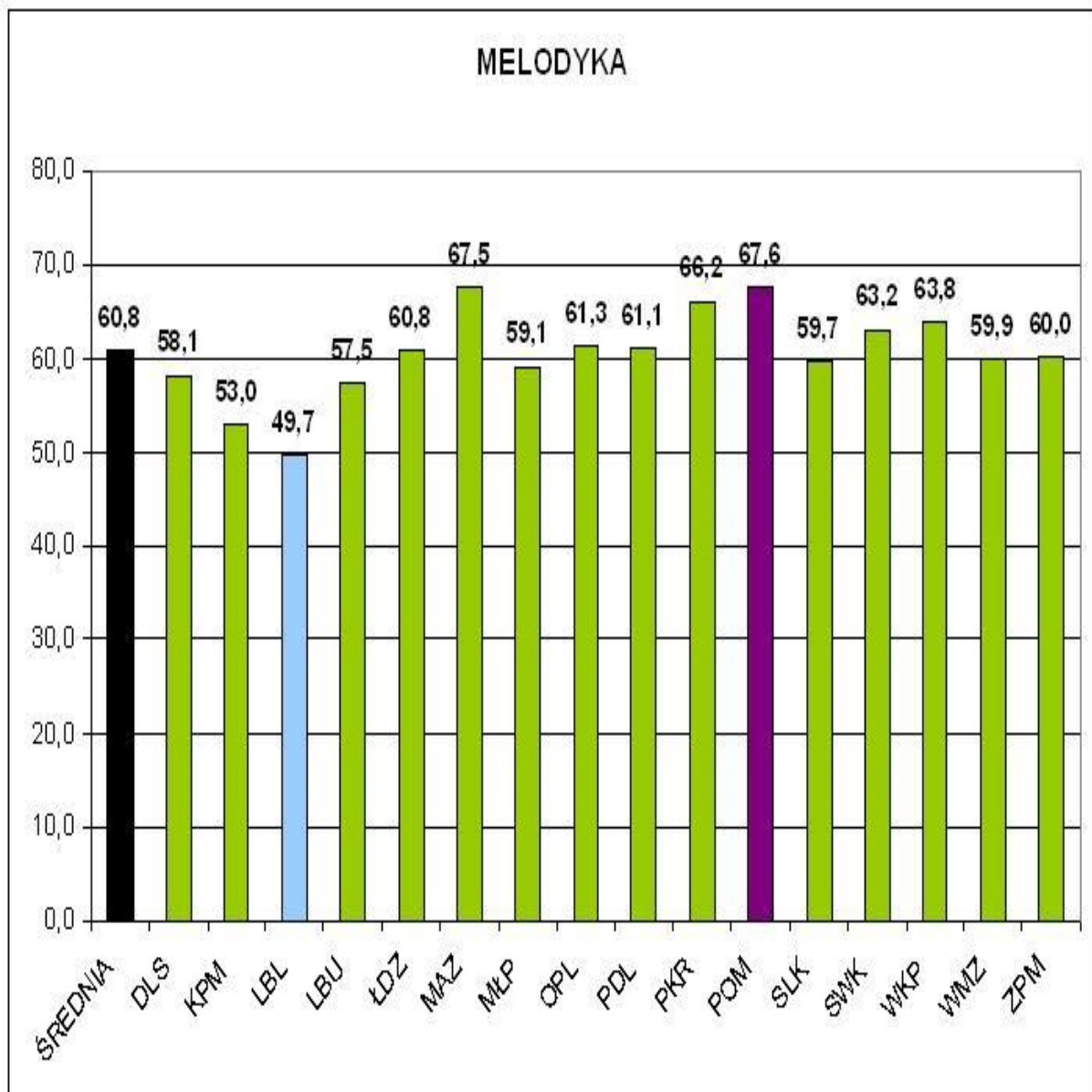
Drugą grupę zadań określaną jako *Gamy. Tonacje* zrealizowano na średnim poziomie 41,7 %.

Wynik najwyższy uzyskano w regionie podkarpackim /50,9 %/, najniższy w regionie dolnośląskim /33,8 %/.

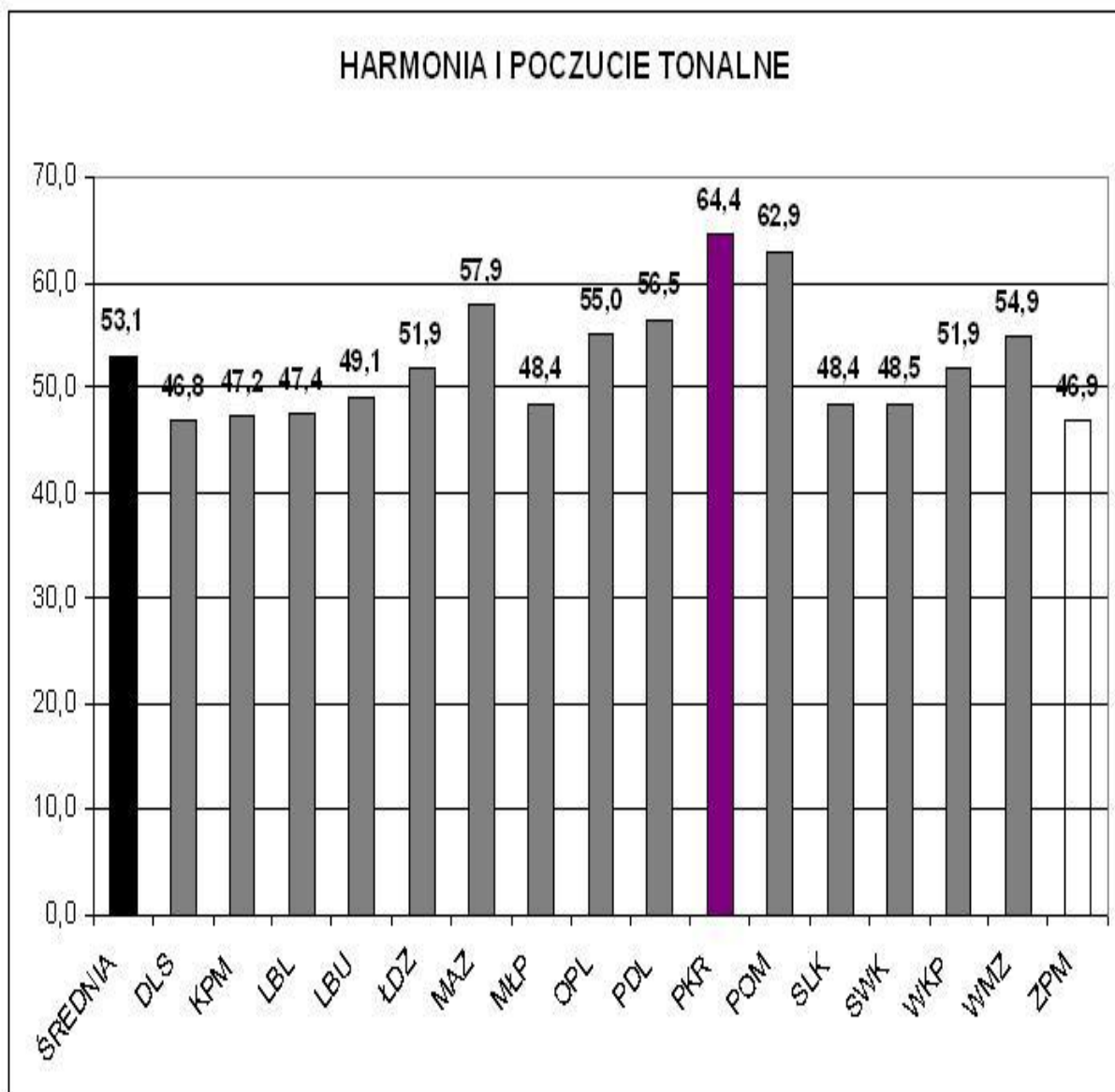
Trzecią grupę zadań określanych jako *Melodyka* zrealizowano na średnim poziomie 60,8 %.

Wynik najwyższy uzyskano w regionie pomorskim /67,6 %/, najniższy w regionie lubelskim /49,7 %/.

Czwartą grupę zadań określanych jako *Harmonia i poczucie tonalne* zrealizowano na średnim poziomie 53,1 %.

Wynik najwyższy uzyskano w regionie podkarpackim /64,4 %/, najniższy w regionie zachodniopomorskim /46,9 %/.

Piątą, ostatnią grupę zadań określaną jako Metrorytmika zrealizowano na średnim poziomie 48,3 %.

Wynik najwyższy uzyskano w regionie podkarpackim /61,2 %/, najniższy w regionie lubuskim /39,6 %/.

